

2.10.2024

Eduskunta

Ympäristövaliokunta

ASIA: Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2025

Svenska lantbruksproducenternas centralförbund kiittää lausuntomahdollisuudesta koskien vuoden 2025 talousarviota ja toteaa seuraavaa:

- Valtiontalouden kehysten osalta SLC ymmärtää hallituksen esittämiä taloudellisia linjauksia, jossa tasapainotetaan valtion kuluja ja tuloja.
- Maatalouden kannattavuustilanne on ollut pitkään heikko ja Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan on aiheuttanut epävakautta tuotantopanosmarkkinoilla, ja tuottajahinnat eivät ole pystyneet nousemaan samassa tahdissa kuin tuotantokustannukset.
PL 30n osalta suurin talouserä ovat maatalouden tuet. Tukitasot seuraavat Suomen Cap-suunnitelmaa. Tällä hetkellä tukitasot eivät kuitenkaan ole riittäviä parantamaan maatalouden kannattavuutta. SLC:n näkemys on, että CAP-suunnitelmaan tulisi tehdä niitä tarkastuksia, jota hallitusohjelmassa nostetaan esille. Tuetaan aktiivista ruoantuotantoa ja tuotannon kehittämistä. Markkinoiden merkitys on nykytilanteessa korostunut ja SLC on tyytyväinen niihin toimenpiteisiin, jota talousarviossa kohdistetaan elintarvikeviennin edistämiseen ja pysyvämpien vientirakenteiden kehittämiseen. **Tukien osalta SLC haluaisi myös tuoda esille, että maatalouden ympäristötoimenpiteitä on myös pystytty rahoittamaan ympäristöministeriön kautta. Hyvä esimerkki tässä on ympäristöministeriön kipsihanke, jota pidetään viljelijöiden keskuudessa todella hyvänä toimenpiteenä ilman suurempaa byrokratiaa. Tämä yhteistyö voitaisiin vielä kehittää esimerkiksi maatalouden monimuotoisuus kohteiden osalta, jotka eivät nyt täytä ympäristösopimusten vaatimuksia.**
- Suomen sikatalous on pitkään tehnyt edelläkävijätyötä **salmonellan torjunnassa**. Tämä työ on äskettäin julkaistussa Luken tutkimuksessa (**Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus 22/2024, J.K.Niemi, K.Heinola**) todettu olevan erittäin arvokasta suomalaisten kansanterveydelle. Tämä työ on kuitenkin taloudellisesti erittäin raskas sianlihatuottajille ja teurastamoalalle. Suomen salmonellastatuksen ylläpitäminen markkinatilanteessa jossa toisilla vaatimuksilla tuotetut sianlihatuotteet pääsevät Suomen elintarvikemarkkinoille tulee alalle todella kalliiksi. Tuottajien maksettavaksi tulevat salmonellavakuutukset kallistuvat vuosittain. **Pitkään on nyt keskusteltu kansallisen salmonellarahaston perustamisesta.** Tällä hetkellä MMM:ssä on valmistumassa raportti, jossa tarkastellaan rahaston lähtökohtia. Tarkoitus on, että tuottajat maksaisivat osan rahaston kautta maksettavista salmonellakorvauksista mutta rahasto ei saada toimimaan ilman valtion rahoitusta rahaston pääomaan. SLC haluaa nostaa tämän asian esille ensi vuoden talousarvio keskusteluun. Valtion kautta tuleva pääomittaminen olisi noin 15–20 milj. euroa.
- Viimeiset kriisivuodet ovat tuoneet vahvasti esille maatalousneuvonnan merkityksen. SLC haluaa korostaa, että neuvonnalle pitäisi kohdentaa riittävästi varjoja.

- Helmi-ohjelma on sekä maa- että metsätalouden osalta tärkeä tukiväline, jonka kautta hoidetaan ja ennallistetaan muun muassa perinnebiotooppeja ja metsäisiä ympäristöjä. SLC:n näkemys on että suojelu- ja ympäristötoimiin osoitettu rahoitus on talousarviossa liian pieni. Maataloudelle asetut tavoitteet Suomen CAP-suunnitelmassa, koskien perinnebiotooppeja on vaikeata saavuttaa nykyisten tukiehtojen takia. SLC toivoisi, että Ympäristöministeriö ja Maa- ja metsätalousministeriö löytäisi välineen rahoittaa niitä alueita, jotka ovat ennallistettu Helmi-ohjelman kautta ja jotka eivät saa rahoitusta CAP-suunnitelman kautta, kun rahoitus Helmi-ohjelman kautta loppuu.
- Momentille 30.40.45 ”Metsäluonnon hoidon edistäminen” esitetään 11 miljoonaa euroa. Tämä on huomattava lasku verrattuna vuoteen 2023.
Etelä-Suomen metsien monimuotoisuuden toimintaohjelma 2014–2025 eli METSO jatkuu vuoden 2025 loppuun. Parhaillaan valmistellaan Metso-ohjelman jatkoa ja on tärkeätä, että toimenpiteille löytyy rahoitusta myös jatkossa.

SVENSKA LANTBRUKSPRODUCENTERNAS CENTRALFÖRBUND SLC R.F.

Mats Nylund, puheenjohtaja

Anders Portin, metsäasiamies